

MAVILÁG

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Str. Bob (volt Kismester u.)
No. 2. Szerkesztőség délután
hat óra után Str. Regina Ma-
ria (v. Deák Ferenc u.) No. 38
szám. — Telefon: Nappal 603,
este 194. — Előfizetési ár:
egész évre 800 lej, félévre 420
lej, negyedévre 220 lej és egy
hónapra 80 lej. Külföldre
ezeknek az áraknak kétszerese.
Hirdetések tarifa szerint. —
Apróhirdetés egy szó 2 lej.

Cluj - Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Csütörtök, szeptember 13

A meghívó

Írta: Báró Bornemisza János

Elöttem fekszik a Magyar Párt közgazdasági szakosztályának az évi meghívója. Tárgysorozata valószínűleg szédeletesen tartalmaz. Pénzstabilizáció, külföldi hitel, kamatláb politika — recte uszora — a kereskedelem szabadsága, vámpolitika, mezőgazdasági hitel, garbona standardizálási törvény, állattenyésztés és kereskedelem és a közbe vonható összes theoretikus tételek, még mezőgazdasági organizációk kiépítése is benne van.

Megszédülök! Hirtelen elfelejttem, hogy lecsatolt magyar vagyok. Elfelejttem azt a sorvasztó nyomorúságot, melyet a kamatlabszora s egy néhány magyar pénzintézet kényuralma teremtett meg széles, nagy magyar vidékeken.

Elfelejttem a székely közvagyonok pusztulását, jó magyar iparvállalatok csödbe kergetését, gazdátársadalmunk szervezetlenségét, gazdaságunk haldoklását, az egyéni kis vagyonok és felszerelések elkallódását — el a gazdasági és ipari szakmunkások, a gazdasági és házi családok kiképzésének kérdését, melynek eredményes megoldása a lehetőség határain belül fekszik, de időlen időre egy lépéssel sem haladt előre.

Elfelejttem termény értékesítési központjaink teljes hiányát — el még azt is, hogy három magyar község oltóanyagok részére csak tizenöt oltókész áll rendelkezésre s hogy kiterjedt vidékek lucerna és lóhere tisztító rostját megették a rozsda.

Mindent és mindent elfelejtetek és szabad, független angol állampolgárnak álmodom magam s az angol parlament ipari és gazdasági szakdelegációjának egy korszakot alkotó expozéját vélem olvasni, melynek eredményes végrehajtása talán még réám, távol keleten szülő romániai magyarra is kihatással lehet.

Minden van ebben a meghívóban, — még túllengő önbizalom és ábránd is — csak kettő hiányzik: az adott szomorú helyzetnek felismerése s a megfogható realitás, tehát a való élet.

Pedig ez a fontos és ez jellemző! Lehetséges — hiszen a mostani viszonyok között örültség volna feltételezni, hogy valami lehetetlen — tehát kizárólag ezért lehetséges, hogy a közgazdasági szakosztálynak sikerül az, mi Európa híres politikai és pénzügyi helyzetének még nem sikerült: pénzünk stabilizációjára, vagy a vámpolitikára, vagy akár a tárgysorozat összes pontjaira is helyes megoldást találni és ezt határozati javaslatokba foglalni. Eredményes megoldást jelent ez már? Hiszen minden egyébtől eltekintve, egymagában az, hogy minden jel arra mutat, hogy a kormány kitűzött célja s a magyar, illetve egész európai gazdasági és iparos osztály érdeke legalább is

nem kongruensek, erre irányuló minden tevékenységünket merőben feleslegessé teszi.

De különben is az egyetemes, általános kérdések megoldása képezi-e a szakosztály feladatát, vagy azoknak a speciálisan magyar érdekeknek megóvása, melyeknek megoldatlansága miatt vérzünk és pusztulunk?

Nem elég nagy és nehéz probléma talán, hogy uszorakamatok miatt ne menjen tönkre a székelység, vagy vetőmag kölcsön hiány miatt ne üssék meg a dobot a magyar községek piacán, vagy a termelő osztályok között fellobbanó ellentétek kiegyenlítése, vagy végül az a sok-sok más megoldatlan magyar kérdés és érdek, mely tényleg és igazán a szakosztály illetékessége alá és hatáskörébe tartozik? Hiszen kizárólag a magyarság bizalmából

tölti be a helyét; a gazdátársadalom másik, nagy, nem magyar része nem törődik vele.

A célkitűzésnek a kivitelhez szükséges erővel arányban kell állania, különben az egész tevékenység elhibázott, mert merő erőpazarlás. És rossz is, mert önámítás és megfélemlítés az egész érdekeltiséget.

A határozati javaslatok, az összeállított memorandum, melyet a szakosztály a nagygyűlés elé terjeszt egy árva lépéssel sem viszi előre a magyar gazda ügyét. Untig eléggé ösmerjük már ezeknek sorát: Drága pénzen kiadott és idővel ingyen oszlogatott brosurává vedlenek át. Más hatásuk eddig legalább észlelhető nem volt. Azután pedig két évig, a következő nagygyűlésig szünetel megint minden. A megvalósítható és létfenntartásunkat érintő részletkérdések megoldásával nem törődünk, lépésről-lépésre veszítjük a tért, vérzünk, gyengülünk, míg tovább küzdési képességünk és készségünk teljesen kiapad. Az a látszat, hogy

csináltunk valamit, pedig valójában s az eredményt tekintve, nem csináltunk semmit.

Gensben hangzott el ép most egy nagy államférfiúnak következő kijelentése: „Feladatunkat képezi az állampolgárok helyileg és közvetlenül érintő kérdéseknek lehető eredményes megoldása, hogy azután minden erőt egyesítve valamennyien a nagy egyetemes cél szolgálatába állhassunk.”

Mi pont megfordítva dolgozunk! Nem tehetek róla, — emberi gyarlóságom következménye, hogy e meghívót olvasva nem tudok szabadulni egy régi emlékeztéstől. A hetvenes években történt. Bismark, a vas kancellár hatalmának tetőpontján hatalmas kézzel sujtott le a német klerikálisokra. Ezt rossz néven vette tőle egy erdélyi, kis vidéki lap. Vezércikket írt: Innen figyelmeztetjük Bismark urat, változtassa meg eddigi politikáját, mert különben komoly harcot kezdünk ellene.

Igy történt. Sapientia sat.

Anghelescu miniszter az összeütközött prágai gyorsvonaton utazott és csak a véletlennek köszönheti, hogy megmenekült

23-ra emelkedett a halottak száma. Öngyilkosságot követett el a katasztrófát okozó váltóór

(Bécs, szept. 11. A Mai Világ tud.) A prága-bécsi gyorsvonat — mint tegnap jelentettük — a lundenburgi állomást követő Zaedi állomáson hibás váltóállítással miatt 50 kilométeres sebességgel belerohant a pályaudvaron vesztelő tehervonatba. A két szerelvény mozdonya teljesen egymásba fúródott s a gyorsvonat két első kocsiából a katasztrófa bekövetkezésének pillanatán után nem látszott egyéb a helyszínen szállítókaként tört fatörmeléknél és vasdaraboknál. A harmadik kocsi kivágódott a sinekről és szintén teljesen összetört. A gyorsvonat valamennyi ablaka bezúzódott.

Az első két kocsiból mindössze 4 ember menekült meg épségben. A szerencsétlenségnek legujabb jelentések szerint 23 halottja, 18 súlyos és mintegy 50 könnyebb sebesültje van.

Az utasok legnagyobb része osztrák és németek voltak. Az áldozatok meze egyelőre még nem ismeretes, legtöbb halott a felismerhetetlenségig megvan csonkítva, egyiknek keze, másiknak lába, harmadiknak feje hiányzik.

A késő esti órákban Bécsből segélyvonat indult a helyszínre s ez a vonat, valamint bérautók és magángépkocsik szállították a katasztrófa súlyos sebesültjeit a brünni kórházba. Este 10 órakor érkezett a helyszínre a cseh vasutigazgatóság küldött vizsgálóbizottsága s már azelőtt egy órával Neumann cseh közlekedésügyi miniszter is repülőgépen. A váltóór, akinek hibájából a szerencsétlenség bekövetkezett, az órházban öngyilkosságot kísérelt meg.

vetkezett, az órházban öngyilkosságot kísérelt meg.

felakasztotta magát, de rátaláltak s még idejében levágták a kötélről.

Amikor maghoz tért, örülteként viselte magát s szigorú rendőri őrizetbe kellett venni, hogy kárt ne tethessen magában.

A katasztrófa színhelyén egész éjjel folytak megszakítatlanul a mentési munkálatok. A sebesültek kiadása és kiszabadítása a rommá lett vasúti kocsik romhalmazai alól nagy nehézségekbe ütközött. A katasztrófa azért követelt ilyen sok áldozatot, mert a gyorsvonat első kocsi szufollásig tömve voltak. Az utasok legnagyobb része Berlinből jött német és osztrák állampolgár. A brünni kórházban ezideig 33 sebesültet vettek ápolás alá. Két életveszélyes sebesült az ország-úton szállítás közben kiszorult. A gyorsvonat mozdonyvezetője ellegőzt adott, de a katasztrófát nem tudta elhárítani. Erre kiugrott a vonatból és kisebb zúzódáson kívül egyéb baja nem történt.

A gyorsvonat második kocsijában utazott Anghelescu román közoktatásiügyi miniszter is, aki csaknem szintén áldozatul esett a katasztrófának. Csak néhány perccel a szerencsétlenség bekövetkezése előtt hagyta el a gyorsvonat második kocsiját,

amely az összeütközés alkalmával teljesen összetört és ahonnan a legtöbb sebesült és halott került ki. Anghelescu óriási szerencséjére a

katasztrófa előtt néhány perccel az étkezőkocsiba ment át és így sérülés nélkül megmenekült. A miniszter tudvalevőleg Brünnbe utazott az ottani kiállításra.

Az első kocsi alól, amely a legjobban összezúzódott és amelyhez nem lehetett hozzáférkezni, a szerencsétlenség után mintegy félórával egyszerre csak sirást hallottak. Aztán vékonyka kis gyerekhangot. Egy német kislány a mamáját kereste az összetört vagonban.

Az emberek kétségbeesetten dolgoztak, hogy legalább a kislányt megmentésük.

Csákánnyal, kallapáccsal ütötték a vagonot, de nem tudtak behatolni. A kislány sirása pedig egyre panaszosabb és fájdalmasabb lett. Egy asszony sirógörcsöt is kapott ettől. Végül minden elcsendesedett. Azt hitték, hogy a szerencsétlen gyermek meghalt. Kis idő múlva esőrómpölés hallatszott és az egyik összetört ablakon egy öt-hat éves szőke siró kislány arca jelent meg. Öten-hatan kaptak utána és sikerült kiemelni. Csodával határos módon menekült meg ez a bécsi kislány, akinek édesapja és édes anyja az első kocsi alatt leltek halálra.

Ugyanezen a vonaton utazott egy 18-tagú angol turista társaság is, akiket Pozsonyban nagy ünnepléssel vártak. A katasztrófa után az angol turisták Brünnbe gyalogoltak, ahonnan visszatérnek Angliába. A tehervonat mozdonyvezetője nem volt gépe mellett s így ő is megmenekült a különben biztos haláltól.

Rátkay Márton

Kellemes feltűnést keltett a Magyar Színház multheti kommunikéje, amely-hírül adta, hogy Rátkay Márton, a hírneves budapesti színész, vendégszerepelt fog nálunk. Nemcsak operettben lép fel, hanem egyik parádés drámai alakítását is látni fogjuk, még pedig a „Hivatalnok urak” Róth bácsiját. Nem érdektelen ebből az alkalomból megemlíteni, hogy amikor sokan a kiváló színészben, főleg a bosszorkányos ügyességi tánc-komikust látják, nem is gondolnak arra, hogy annak merész ívelésű pályafutása az újabb magyar színjátszás hőskorával esik egybe. Sikereinek zenitjén, egy este váratlanul búcsút mond a Király-ucai operettszínháznak és az ezerbölcsességű Beöthy László karján a szomszédos Magyar Színházhoz lép át és pazar tehetségét a drámai szerepek kreálásánál érvényesíti. Nem groteszk vigjátéki figurákat testesít meg, nem is az eddig bőven ontott humorával excellál, hanem a legnehezebb karakter szerepeket látja el, a modern francia, német és magyar drámákat viszi egymásután döntő sikerre, hogy ne beszéljünk arról a felejthetetlen alakításáról, amelyet egy jakobinus szerepében, a „Forradalmi Nász”-ban nyújtott. Tegnap még vígan táncol a bécsi muzsika ütemeire, a harmadik felvonás végére oltárhoz vezet a szubrettet, ma már Metternich díszes diplomatafrakkját viseli, hogy idegesen vibráló ujjainak hegyén hordja a teljes díszében és hatalmában pompázó Bécs göggyét. Majd utólérhetetlen bájjal vetíti elének a „Osászár Katonái”-ban a k. u. k. tisztecske furcsa szervilitását, de egy egész csomó, pom-pánál pompásabb alakításban látjuk ember-ábrázoló tehetségének dus virágba szökését. Ebben az időben hajtottá különben a magyar írás fája a legszebb gyümölcsseit, magát az írást pedig olyan gárda szolgálta, amely azóta egyre hanyatlóban van és amelynek a pótlása késik, valahol a távoli várakozások kódében. Amikor Rátkay Márton a „Hivatalnok urak” Róth bácsiját játszotta, már régen a gárda élén volt, Földes Imre tudta, hogy darabjának gerincét miért helyezte erre a szerepre és bizony hosszú ideig kísértett ennek a ma már ankrónisztikusan érzékeny kicsi tolvajkának a tragikus sorsa.

A most felelevenített darabnak akkor döntő, hatalmas sikere volt. Csodálatosan összetanult együttes játszott benne és nem volt egyetlen mozzanat sem, amelyet a gondos rendezés elsikadni engedett volna. Különben is akkor kezdődött az előadások sorsában a rendezői kéz döntően helynyulni, hiszen addig a rendező jóformán szorgalmas hivatalnok volt csupán, aki a darab beállítását intézte, hogy a színészek teremtsék meg a maguk hangulatát. A reinhardti fellángolás azonban épen az időtáját kezdte meg hódító áráját és az akkori Magyar Színház, szintén felismerte az összjáték életbevágó fontosságát. Ma már talán szét-szóródott az a Wesselényi ucai lelkes színjátszó társaság, de tagadhatatlan sikere épen az, hogy író- és színészgárdát nevelt. Drégely Gábor, Földes Imre, Hajó Sándor itt aratták első sikereiket, itt mutatták be Molnár Ferenc „Farkas”-át, amely az első sorozatos Molnár-siker volt és ennek a színháznak a felfedezettjei Rátkay kivül, az akkor még fanyagnak tartott Csontos Gyula, Törzs Jenő, Garas Márton, Mészáros Giza, Tarnay Ernő, Vágó Béla és a színjátszás más sok jellesege. Beöthy László, akinél a fiatal tehetségek támogatása tradíció kérdése volt, amikor a Magyar Színház birtokába jutott, egyik napról a másikra szüntette be az operett előadásokat, megszakította a „Vig”-ot

vegy” sorozatos előadásait és helyet adott Wilde Oszkárnak, Bernsteinek, Salten Félixnek, Gorkij Maximnak és mindazoknak, akiket a közönség csak általa szokott meg és adoptált. Akárhányszor üres házak mellett játszott a merész és fiatal gárda, mert akkor próbálkozott klasszikus darabok előadásával, amikor még akadálynak számított, hogy a színház messze van a villamos állomástól, de a tehetségnek a lelkesedéssel és tudással való összelelkezéséből azután olyan sikert kovácsolt, amelyre a magyar színjátszás örökké büszke lehet.

Aki ma színházba jár, talán nem is gondol már arra, hogy az a gárda,

melynek Rátkay egyik oszlopa volt, mit nyújtott a magyar írásnak. Így van az, hogy Rátkayban is legtöbbször a jó humorú komikust és táncos színészt látják és nem is gondolnak arra, hogy ez a vékony dongájú ember milyen hőroszi akarással hagyta el egy időben biztos sikereinek bázisát, hogy odaálljon próbálkozóknak a próbálkozók mellé. Akik azonban emlékszenek még rá, fokozott örömeim fogjuk viszontlátni a Róth bácsi mély és szomorú figuráját, mintegy emléket ama legendás időnek, amelyek elmúlni látszanak, régi nagyságukkal és sikerreikkel együtt.

Moór Titusz.

Lángokban áll egy szilágysági őserdő

(Csehulsvániai-Szilágycseh, szept. 11. A MAI VILÁG tud.) Tegnap reggel futótűzként terjedt el a vidéken az a hír, hogy Szilágymegeye egyik legnagyobb őserdeje, a Bükk lángokban áll. Az erdő égése nagy riadalmat keltett a lakosságban, mert sok falu valósággal az erdő közepébe van ékelve és így azok is veszélyben forognak. A tűz keletkezésének oka eddig még ismeretlen, mert a hatóságok nem törődnek az erdő égésével, nem tettek intézkedéseket a tűz terjedésének megállítására és nem vezettek be nyomozást a tűz okának felderítésére.

Az erdő égése Mosobánya községnél kezdődött és onnan terjedt. Ma már a szilági és illésfalvai részen égett, mely községek két irányban négy-öt kilométer távolságban vannak Mosobányától. A tüzet, melyet hatalmas lángok és százméteres füstfellegek kísérnek, már Szilágycsehn is látni a Bükk-től husz kilométerre. Erdély történetében nem ismernek hasonló nagy erdőégetést.

A hatóságok, mint passzivitásukból megállapítható, nem bánják az erdő pusztulását, a lakosság tehetetlen és meg van ijedve. Vidékszer-te nagy a riadalom. A károkat eddig még hozzávetőleg sem lehet megállapítani.

Nem lehet megállapítani a monzai borzalmas autószerencsétlenség okát

Ma eltemették a szerencsétlenség huszonöt áldozatát

(Róma, szept. 11. A Mai Világ tud.) A monzai autóversenyen történt szerencsétlenség ügyében a Monzába kiküldött bizottság befejezte a vizsgálatot. A katasztrófa a pillanat századrésze alatt folyt le s ezért abszolút bizonyossággal nem tudták megállapítani a szerencsétlenség okát.

A bizottsági jelentés háromféle lehetséges okot hoz fel a katasztrófa okául. Egyik az, hogy a két versenyautó egymagában is elegendő lett volna a szerencsétlenség okozására, a másik feltevés a kormány kiskoku elesavarása által ke-

letkezett és a harmadik eshetőség a kormány-összekötő rud törése. A súlyos sebesültek közül hárman tegnap a kórházban kiszervek.

Ezzel a halálos áldozatok száma huszonötre emelkedett.

Az áldozatok temetése tegnap folyt le Monzában. A temetés ideje alatt a város összes épületeire felvonták a gyászlobogókat s a kávéházakat és szórakozóhelyeket bezárták. A temetésen a kormány is képviseltette magát. Ma gyászmise volt Monzában az áldozatok lelki üdvéért, amelyet Miláno érseke celebrált.

Vizsgálatot rendeltek el a zsilvölgyi munkás-elbocsájtások ügyében

Panaít inspektor ma megkezdte a vizsgálatot

(Cluj-Kolozsvár, szept. 11.) Megírta a Mai Világ, hogy a Bányamunkások Szövetsége az amszterdami irányzatú Országos Szaktanács útján memorandumot nyújtott be a munkaügyi minisztériumba, melyben rámutattak arra, hogy a legutóbbi nagyarányú zsilvölgyi munkáselbocsájtások már nem a leépítés, hanem direkt munkásüldözés jellegét vették fel.

A bányatársulatok nap-nap után százával mondanak fel a bányászoknak annak ellenére, hogy Lupu miniszternek legutóbbi ottjártakor ígéretet tettek az irányban, hogy további leépítéseket nem eszközölnek és nem fognak több munkásnak felmondani. Az elbocsájtott munkásokat a bányatársulatok karhatalommal dobatták ki a társulat tulajdonát képező házakból és számos bányászcsaládot tolong uton szállítottak el a bányatelepekről.

A bányamunkások memorandumja részletesen feltárta ezt a helyzetet és sürgős vizsgálatot kért ez ügyben a minisztérium részéről.

Dr. Lupu munkaügyi miniszter a bányászok memorandumja alapján elrendelte a vizsgálatot és vizsgálóbiztosnak Panaít munkaügyi felügyelőt nevezte ki, aki ma már meg is kezdte a vizsgálat lefolytatását a zsilvölgyi bányatársulatoknál.

A vizsgálat, mely előreláthatólag közel két hétig el fog tartani, érdekes adatokat fog felszínre hozni a munkáselbocsájtások ügyében és hivatva van annak megállapítására, hogy a sorozatos munkáselbocsájtások oka személyes bosszúban rejlik-e, avagy tényleg a gazdasági viszonyok leromlásával járó kényszerű leépítés.

MOZIVILÁG

Douglas Fairbanks legpompásabb filmje: „A három testőr”

Azok, akik a nagytehetségű Douglas Fairbanks káprázatos karrierjét figyelemmel kísérték és rendszeresen megnézték eddigi filmjeit, azok minden bizonnyal egy olyan speciális szerepkörben is elképzelték Douglas Fairbankst, amely pompásan illik egyéniségéhez és talentumának maximumát revelálhatja. Nemesak rendezői, de a közönség hatalmas tábora is egy klasszikus figurát látott Douglas Fairbanksban meglevenedni, aki magánviseli a klasszicizmus nemes patináját és mint ilyen, tökéletes képes nyújtani.

Azok, akik ebben hittek nem csalódtak, mert a filmrendezők kiharaszálva Douglas Fairbanks jóindulatát, eljátszátták vele Dumas Sándor világhírű regénye nyomán készült filmnek, a Három testőrnek a vezetés szerepét.

Douglas Fairbanks merészen magára vállalta Dumas karakterisztikus figurájának, D' Artagnonnak a megszemélyesítését, ami ezúttal nagyszerűen sikerült.

Egyelőre csak ennyit a Douglas Fairbanksról és legújabb filmjéről, amelynek művészeti ismertetésére még rátérünk.

SELECT-MOZGÓ mai kezdettel vetíti

HARRY LIEDTKE

közkedvelt művész legújabb és legnagyobb sikerű filmjét:

NÁSZUT

(MEIN FREUND HARRY)

elsőrangú szalonvígjáték. Bájos és mulattató jelenetek követik egymást. HARRY LIEDTKE kedves és szép partnere Mária PAUDLER, a közönség legújabb kedvence

MŰSOR

KERETÉBEN: MORON világhírű francia akrobata-komikus, kárpári „Champs-Élysée”-színházban, valamint a new-yorki „Hippodromban” hónapokon keresztül szerepelt. Mutatványai a legkülönösebb attrakciók közé tartozik.

Genfben „építik“ a nemzetek békeművét

Briand genfi beszéde után erősen kieleződött a francia-német viszony

A németellenes beszéd miatt a francia külügyminiszter lemondásától tartanak — A német sajtó rezignált hangon kommentál — Müller Franken válaszolni fog — Briand védekezik

(Genf, szept. 11. A Mai Világ tud.) A népszövetségi közgyűlés tegnapi ülésén folytatták a főtitkári jelentés általános vitáját, a mely vitában négy szónok iratkozott felszólalásra.

A genfi lapok megállapítják, hogy

a népszövetségi közgyűlés tuzottnak látja a latin Amerika képviselőit a tanácsban

s innen származik az, hogy Venezuela a tegnapi szavazáson aránylag kevés szavazatot kapott. A Népszövetségben tömörült államok nagy többsége ugylátszik nem híve a nem állandó tanácsstagok újra megválasztásának és elvi megfontolásból helyeteleníti a többség az újramegválasztást.

Ennek tulajdonítható Kina kérésének nem teljesítése is.

Briand beszéde kielezte a francia-német viszonyt

A nemzetközi politika eseményeinek homlokterébe Briand francia külügyminiszter tegnapi beszéde került, amely mint utólag kiderült, csak egyes részleteiben volt békeszónoklat, valójában azonban a német-francia viszony kieleződését vontta maga után.

Ezt már Franciaországban is eszkomptálták, mert Párisban a beszédet nagyjelentőségű diplomáciai bevezetésnek tartják. A baloldali sajtó kissé zavartan ír a beszédéről és

aggódmánának ad kifejezést, hogy a beszéd hatása veszélyeztetheti a német-francia közeledés eredményét.

A jobboldali lapok kárörvendeznek és dicsérik Briandot, mert végre nyilatkozatával tiszta helyzetet teremtett és eloszlatta a rajnatartomány kiürítése körül keletkezett ködöt.

A francia lapok egyébként éles hangon számolnak be a genfi német delegáció magatartásáról Briand beszéde után. Megállapítják, hogy

a németek tüntetőleg tartózkodtak a tetszésnyilvánítástól és a beszéd végén az obligát kézsorítás is elmaradt részük-ről.

A beszéd kínos hatása Németországban

A német delegáció magatartásának a nyitját a berlini hangulat adja meg, ahol

Briand genfi beszéde általános visszatetszést keltett,

politika körökben pedig rendkívül kedvezőtlen hatást váltott ki.

A *Vossische Zeitung* a családias hangján kommentálja Briand beszédét és megállapítja, hogy az egyáltalán nem használt eddigi tekintélyének, sőt a személye iránt megnyilvánuló eddigi szimpátiát is elhídegette. A berlini sajtó koncertjének elkésereedett hangjából az a vélemény vehető ki, hogy az európai politika konstellációja az utóbbi hetekben erősen megváltozott.

Az *Allgemeine Zeitung* szerint a genfi beszéd hatalmas ka-

lapácsütés volt a békés európai megegyezés és Locarno politikájának épületén.

A lap végül megállapítja, hogy ez világos bizonyítékát nyújtja annak, miszerint Locarno és Tholry nem volt „fair lay.“

Londonban is Briand ellen fordult a közhangulat

Londonból érkező jelentések szerint Briand genfi beszéde az angol közvéleményt is élénken foglalkoztatja és az angol sajtó élesen megkritizálja a francia külügyminisztert. Az angol lapok kiemelik, hogy Briand még mindég nem teljesítette azokat a kötelezettségeket, amelyeket Locarnóban magára vállalt, ellenben arra gondja van, hogy a jóvátételi követeléseket sirogyesse csak azért, mert új vámrendszert akar kiépíteni az északi határon.

Briand tisztázni próbálja magát

Genfi távirat közli, hogy maga Briand is érezte, hogy a német delegáció körében kellemetlen hatást váltott ki beszéde. Ezért kérette magához a világsajtó képviselőit s bár beszédéből semmit sem vont vissza, mégis igyekezett a kellemetlen hatás enyhítésére. Kijelentette, hogy távol áll tőle, hogy a jelenlegi német birodalmi kormányának háborus szándékot tulajdonítson, sőt

a világbéke szempontjából egyenesen kívánatosnak tartja, hogy a jelenlegi német kormány minél tovább uralmon maradjon,

de tiltakozik a kétszínűség vádjá ellen.

A svájci lapok szerint Briand környezetéből úgy informálták a lapokat, hogy a francia külügyminiszter esetleges visszalépését a külügyministerségtől is megfontolás tárgyává tenné, ha tegnap el-

Ujabb kirohanás volt az európai kisebbségek ellen

A népszövetségi közgyűlés délutáni ülésén Ossiski cseh delegátus hatalmas beszédet tartott az európai népkisebbségekről. Udvariisan, egyben pedig erőlyesen szembehelyezkedett Delaerts azon eszméjével, hogy a kisebbségeknek a Népszövetségben állandó bizottságot létesítsenek. Mindekelőtt érthetetlen módon

annak tisztázását kérte, hogy a Népszövetség mi joron foglalkozik a kisebbségek védelmével.

Bizonyára nem egyezségi okmány, hanem különleges szerződések alapján, amelyeket a kisebbségekkel rendelkező érdekelt államok kötöttek egymás-

mondott beszéde a német-francia tárgyalások jó mederben elindult útját veszélyeztetné.

A francia külügyminisztert egyéb ként pénteken Párisba várják, ahol résztvesz a minisztertanács ülésén és vasárnap visszautazik Genfbe.

A kancellár válaszol Briand beszédére

(Berlin, szept. 11.) Kormánykörhöz közelállók értesítése szerint Briand francia külügyminiszter tegnapi elhangzott beszédére a német választ az ülészak egyik legközelebbi ülésén mondja el Müller Franken kancellár. Berlinben sajnálatosnak tartják, hogy Briand a birodalmi kancellár személyes pártállására utalt tegnapi felszólalásában, holott nyilvánvaló, hogy Müller Franken három nap előtti felszólalásában egész Németország nevében nyilatkozott.

Uj irányt vett a világpolitika

(Berlin, szept. 11.) A német nacionális lapok saját politikájukat látják igazolva Briand genfi beszédében.

Ez a beszéd ugyanis meghozta a locarnói egyezmény teljes kudarcát,

egyben pedig beigazolta, hogy ezentul szó sem lehet német-francia megbeszélésről. A lapok így bélyegzik meg a beszédet: **Briand letromfolta Poincarét! Briand ökölcsepás Németország ellen! A francia külügyminiszter öklével archa vágta a német kancellárt! — ilyen és ehhez hasonló címekkel kommentálják az ügyet.**

A baloldali lapok azt hangsúlyozzák, hogy Briand beszéde

nemcsak Németország állásfoglalását változtatta meg, hanem Európa külpolitikájának teljesen új irányt adott,

amelynek konzekvenciáit egyelőre nem lehet kiszámítani.

sal s amelyeket megkötésük után a Népszövetség védelme alá helyeztek.

A cseh delegátus kijelentette, hogy

ezeknek a szerződéseknek egyetlen rendelkezését sem módosíthatja a Népszövetség

az érdekeltek hozzájárulása nélkül. Jogilag az a helyzet, hogy az egyezsége vonatkozó okmány sehol sem állapít meg sem jogokat, sem pedig kötelezettségeket egy állandó kisebbségi bizottság létesítésére.

— Politikai szempontból — folytatja beszédét a delegátus — hivatkozom Briandra, aki

tegnap megállapította, hogy a kisebbségek helyzete ma sokkal jobb, mint a háboru előtt volt

és nem szabad megengedni azt, hogy a kisebbségek jogkövetelése zavaros és fenyegető eleme legyen Európa békeművének (?)

Végül pedig megállapítja, hogy a Népszövetségnek nincs joga két kategóriát megállapítani a Népszövetség tagjai közt éspedig: szabad nemzeteket és bizottságok által adminisztrált nemzeteket.

Ossuski éles kirohanását az európai népkisebbségek ellen a kisantant delegátusok megtapsolták ugyan, általánosságban azonban soraiban nagyon deprimálólag hatott az a mód, ahogyan az európai népkisebbségek nyomorult sorsát a nemzetek legfelsőbb fórumán, Genfben kezelik.

Veszélyben a locarnói szerződés

Ma délután ötör a locarnói szerződés aláírói tanácskozásra összeültek a Rivage-szállóban. A megbeszélés hír szerint a rajna kiürítéssel volt összefüggésben.

küttették az optánsper tárgyalását

A Népszövetség harmadik leszerelési főbizottsága ma ülést tartott, amelyen gróf Apponyi Albert is felszólalt.

Valkó Lajos magyar külügyminiszter ma felkereste a holland és finn delegátusokat és Seipel osztrák kancellárt és tárgyalásokat folytatott Arcnol népszövetségi titkárral.

Az ülésen a delegátusok között kiosztották az új tanácsülés napirendjét, amelyen többek között a román-magyar optánsper is a letárgyalandó ügyek között szerepel.

A leghiresebb eredeti angol

Leonhardt-toll

dobozonként 144 darab,
reklamára darabonként

98 lei

Utánvétellel
azonnal szállítja

LEPAGE

papirkereskedés, **CLUJ**

MEGHIVÓ

Magán, vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapesten

a legkellemesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

Grand Hotel

PARK-NAGYSZÁLLODA

Budapest, Baross-tér 10. szám.
mert 20 százalék engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olcsó szobaárainkból, 10 százalék engedményt kap olcsó éttermi árainkból (kitűnő házi konyha),

Öt pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog ájöhét egy perc alatt a pályaudvarról. Nálunk otthon érzi magát. Elsőrendű kiszolgálás, szigoruan családi jelleg. Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg.

Előzetes szobamegrendelés ajánlatos.

Egyedül állok paplan-, ágynemű- és huzatárakban!
Record-paplanárúhá
Cluj, Str. Vlahuță (v. Bolyai-u.)
Rendelést bárhová pontosan utánvétellel szállítok!

Több mint egy hónapig fog tartani a kommunista monstre-pör főtárgyalása

Tegnap a vádiratot olvasták fel, amely 60 oldalon keresztül a kommunista mozgalom izgalmas részleteit tárta fel

A tanuk meg nem jelenése miatt a védelem továbbra is a tárgyalás elhalasztását kérte

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 11. A Mai Világ tud.) A nagy kommunista monstre-pör második napja kedden reggel fél kilenc órakor ismét a védők pergáló kifogásaival vette kezdetét. A védők elsősorban a tárgyalás elhalasztását azon a címen kérték, hogy a tanuk nagyrésze nem jelenhetett meg a tárgyaláson és így valószínűleg lehetlenséggel határos a vádlottaknak védekezni törvényadta jogaiknál fogva.

Elsőnek dr. Popa Ádám szólal fel és rámutat arra, hogy ez a per nem csak az itt álló vádlottak pere, hanem a hadbírósnak nagy külföldi tudósok és publicisták felett is ítélni fog. A nyomozó hatóságok a munkás segélyakciót, amelynek tagjai többek között Nansen, Scotus Viator és Einstein, összetévesztették az ugynevezett Rote Faneval, amely valóban kommunista szervezet. Ezeket a tanukat, akik a kérdést pontosan meg tudták volna világítani, be sem idézték a tárgyalásra, holott azok szívesen megjelentek volna és így időt kell hagyni a hadbírósnak a külföldi nagyságok megidézésére.

Patrascanu ügyvéd kijelenté, hogy Müller Kálmán dr., Szántó Dezső és Aradi Victor tanui szintén hiányoznak. Müller Kálmán kéri, hogy dr. Lupu közmunkaügyi minisztert is idézzék be, mert tanuvallomása döntőbefolyású lehet a perben. Ezután élénk vita fejlődik ki egyrészt Negulescu ügyész és a védők között, másrészt pedig az elnök és a vádlottak között.

A hadbírósnak visszavonul és a tanuk meg nem jelenése miatt emelt pergáló kifogásokat a tanács négy szavazattal egy ellenében elvetette, ugyanakkor pedig elrendelte a monstre-pör fő-tárgyalásának megtartását. Közvetlenül a vádirat felolvasása előtt a hadbíró ügyész mellett helyett foglalt

Chendi sziguranca kapitányt Paraschivescu védő kérésére eltávolítják a teremből,

azért, mert a perben tanuként szerepel és jelenléte ellentmondana a perrendtartás előírásának.

Az erdélyi kommunista mozgalom izgalmas részletei

Fél tizenegy előtt néhány perccel az elnök utasítja a jegyzőt, hogy kezdje meg a vádirat felolvasását. A nagy teremben halotti csend van. A vádlottak a fülledt melegben lélegzétviszafogva lesik a mozgalmas regényt, amit Buzoiu jegyző monoton hangon olvasni kezd.

„Hadügyminisztérium, VI. hadtest hadbírósa, 1928 július hó...“ En, Maniu Miklós, a VI. hadtest állandó hadbírójának vizsgálóbírója vádat emeltek...

...és száztizennégy név következik, akik állítólag kommunista forradalmat készítettek elő, összeesküvést szöttek a politikai és társadalmi rend ellen, amely abból látszik beigazolást nyerni, hogy állandó kontaktusban álltak különböző külföldi kommunista szervezetekkel, ahonnan pénzt és instrukciókat kaptak a szubverzív eszmék megvalósítására.

A vádirat ezután részletezi az ese-

mények összefüggését. Rozvány Jenő dr. mint agitátor részt vett az 1920-ban Oroszországba kiküldött kommunista delegációban, 1921-ben a bukaresti hadbírósnak, később pedig több ízben is a kolozsvári hadbírósnak ítélték fölötté. A vádlott kijelenti, hogy nem vett részt 1923 óta a munkásmozgalomban, hanem csak mint ügyvéd működött. Ezzel szemben a vizsgálat megállapította, hogy kapcsolatai voltak Gembác Frigyes kommunista vezérrel és részt vett a „vörös segély“-akcióban. Dr. Rozvány, akárcsak Ullman

A kommunisták, akik eltűntek

Müller Jenő és több társa — folytatja a vádirat — a nagyvárad hatóságok leleplező hadjárata alatt megszöktek az ország területéről. Ezek a megszökött kommunisták a választások alatt agitáltak a Falusi és Városi dolgozók blokkjának listája mellett és a romániai kommunista mozgalmat szervezték.

Ezek között van dr. Havas Andor, volt nagyvárad városi tanácsos is, aki kommunista aktivitása folytán „kénytelen“ volt az országot elhagyni. Bécsben a III. internacionálé szolgálatába lépett, ahonnan rendszeresen pénzt és instrukciókat küldött Romániába. Az elmúlt év decemberében hamis utlevéllel Romániába küldte Csizmadia Istvánt, aki a bécsi Politbúrótól Köblös utján kapott utasítások alapján megkezdte a nagyvárad kommunista párt megszervezését.

Müller Kálmán az országos szaktanács elnöke ellen az a vád, hogy 1926-ban részt vett a szófiai balkánföderáció ülésén, ahol információkat adott a romániai kommunista mozgalomról. Intenzív kapcsolatot tartott fenn a külföldi szervezetekkel a romániai proletárdiktatura megvalósításáért és mint kitűnő agitátor, valószínűleg főmozgatója volt a romániai mozgalomnak. Müller segítő társa volt Dan István, akinél inkriminált sajtótermékeket találtak, munkássága folyamán pedig Müllerrel és Aradi Victorral együtt kommunista fényképképzéseket rendezett.

Aradi Victor szerepe a perben

Mintán Kahána Julianna aktivitását ismerteti a vádirat, részletesebben kitér Aradi Victor szerepére, akiről szóról-szóra a következőket mondja:

Aradi Victor kiválóan tehetséges propagátor író, a „Jövő társadalmá“ szerkesztője, amely lapot az állambiztonság ellen inaugurált propagandája mi-

és több társa a szakszervezetek égisze alatt kommunista forradalom előkészítésén fáradoztak és az „angol—oros“ bizottsághoz való lecsatlakozás mellett döntöttek.

Dr. Kertész Rezső nagyvárad ügyvéd a vádirat szerint szintén tagja volt az Alkalmazottak szervezetének. Egy gyorsírással telt füzetet találtak nála, amelynek tartalma azt látszik igazolni, hogy aktív részt vett a romániai kommunista mozgalomban. Kertész dr. fogadta egyébként több esetben a külföldről érkező titkos futárokat is.

att a hatóságok betiltottak. Mint az Egységes Szakszervezetek helyi bizottságának alkalmazottja vetített képekkel előadásokat tartott azzal a céllal, hogy Szovjetország iránt szimpátiát és érdeklődést ébresszen a hallgatóság körében. Az előadásokhoz szükséges anyagot külföldi személyektől és szervezetektől szerezte be.

Az elmúlt év decemberében Aradi Bécsbe és Berlinbe utazott, ahol direkt kapcsolatokat létesített az „Intern. Arbeitshilfe“ szervezetével, amelynek célja, akárcsak a „vörös-segély“, a proletárförrel. A külföldi könyvkiadótól diaposzitivumokat, könyveket és brosurákat szerzett be, amelyet a Grünwald Ármint tulajdonát képező „Kultura“ könyvkereskedés közvetítette számára.

Simó Géza marosvásárhelyi tanár is segédkezett Aradinak munkásságában, akinél egyébként számos kompromittáló dokumentumot is találtak.

A nagyvárad rendőrség „szenzációs“ fogása

A vádirat ismereti az emlékezetes nagyvárad munkásletartóztatások film szerű eseményeit. Az év márciusának egyik éjszakáján a nagyvárad rendőrség in flagranti tizenkét kommunistát, amint Schwartz Frigyes házában titkos gyűlést tartottak. Gyűlés közben cikkeket sokszorosítottak a „Lenin követői“ lap számára. A cikkeket Máté Ernő újságíró írta és általában így végződtek: „Éljen Szovjetrománia! — Éljen a világförrel!“

Az éjszakai gyűlés résztvevőit azonnal letartóztatták és aztán megindította a sziguranca a leleplezések áradatát, amelyből tulajdonképpen a kommunista monstre-pör megszületett. A letartóztatottak egymásközt hamis nevet használtak, összeköttetésben állottak a külföldi kommunista szervezetekkel, különösen pedig Csizmadiaival,

aki tudvalevőleg a kolozsvári hadbírósnak fogházából szökött külföldre. Máté újságíró például a „Felix“ nevet viselte, a többiek pedig hol Pop, Rudi, Brumba, Zseni stb.

A nagyvárad rendőrség a házkutatások alkalmával levelekre bukkant, amelyek Kisenevbe, Aradra, Temesvárra, Marosvásárhelyre és az ország nagyobb városaiba vezették a nyomozás szálait. A nagyváradon letartóztatott munkások éjszakánként a nagyszalonai román—magyar határnál találkoztak a külföldi futárokkal és az üzeneteket ugyancsak futárok útján továbbították a zország belsejébe.

A monstre-pör száztizennégy vádlottja közvetlen összeköttetésben állott egymással, többször találkoztak, a vezetők pedig állandóan uton voltak, hogy különböző városokban a kommunista összeesküvést szervezzék meg.

A vádirat végén a vizsgálatot vezető hadbiztos felszólítást intéz a minisztertanácshoz, amelyben az Egységes Szakszervezetek feloszlását kéri azon a címen, hogy a vád alá helyezett kommunisták nagyrésze, a szakszervezetekbe tömörítve folytatták az államrend felforgatását célzó aktivitásukat.

A vádirat felolvasása után az elnök a tárgyalás folytatását ma délelőtt fél kilenc órára halasztotta. Ilyen körülmények között a monstre-pör előrelátólag több mint egy hónapig is el fog húzódni.

A zsidó nagyünnepekre szabadságolják az izraelita vallású katonákat

(Bukarest, szept. 11.) Dr. Niemero wer bukaresti főrabbi ma délelőtt megjelent Angelescu hadügyminiszternél, akit arra kért, hogy a közelgő zsidó nagy ünnepek alkalmával a lehetőség szerint szabadságolják az izraelita vallású katonákat és azokat, kiket szolgálati érdekből nem lehet szabadságolni, az ünnepek alatt szolgálatmentességben részesítsék.

A hadügyminiszter ígéretet tett Niemero wer főrabbinak a kérés teljesítésére és így irányban értesítést küldött a délután folyamán az összes hadtestparancsnokságoknak.

Az amerikai szenátus rövidesen ratifikálni fogja a Kellogg-paktumot

(Washington, szept. 11.) Kellogg államtitkár tegnap Washingtonba érkezett. Az újságíróknak kijelentette, hogy a békepaktumot rövidesen benyújtja a szenátusnak ratifikálás végett.

Kolozsvár város polgármesteri hivatala

Árlejtési hirdetmény

Tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy folyó év október 5-én délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében nyilvános árlejtést tartunk zárt ajánlatokkal a következők szállítására:

1. 23.000 kgr. könnyű benzín 735-740 súlyu.
2. 1800 kgr. regál olaj 000.
3. 300 kgr. Valvolina.
4. 120 kgr. Vaselin.
5. 75 liter petróleum.

Ajánlatokat a Serviciul Intreprinderelor-hoz kell beadni, ahol az összes feltételek tudomásul vehetők a szállítási szabályzatnak megfelelően.

A nyilvános árlejtésre vonatkozólag érvényben vannak a számviteli törvény összes rendelkezései. Cluj, la 4 Septembrie 1928.

Primaria Municipului Cluj

Hotel Metropol Bukarest

A királyi palotával szemben

Modern confort!

MAI VILÁG

Modern confort!

minden olvasója

15% kedvezményt kap a szobaárakban

ha felmutatja ezt a hirdetést!

H I R E K

Katholikus főpapok kitüntése. A csehszlovák köztársaság elnöke, Zavoral apát romániai látogatásával kapcsolatosan dr. Cisar Sándor bukaresti érseknek a Fehér Oroszlán rend nagykeresztjét a kordonnal, Auner Károly érseki helynöknek és dr. Zombory László oldalkanonoknak ugyanezen rend közepkeresztjét adományozta. A magas kitüntetést Künl-Jiserski csehszlovák nagykövet Sínájában ünnepélyes formák között nyújtotta át s a kitüntetettek tiszteletére a követség villájában villásreggelit adott.

Zaharia Barsau, a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója váratlanul lemondott. Kolozsvári művészi körökben élénk feltűnést keltett, hogy Zaharia Barsau, a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója váratlanul beadta lemondását. Az igazgató lemondását bejelentette Banescu egyetem tanárnak, a Nemzeti Színház és az Operaház vezérigazgatójának, egyben pedig elhatározásáról táviratilag értesítette a kultuszminisztériumot. Barsau igazgató munkatársuknak kijelentette, hogy ezután csak mint a drámai együttes színműtagja szándékozik tovább folytatni aktivitását.

Rendkívül közgyűlést hív egybe a kolozsvári háztulajdonosok szövetsége a vízdíjak ügyében. A kolozsvári Háztulajdonosok Szövetsége ma délután dr. Cozma királyi közjegyző elnöklelte alatt választmányi ülést tartott, melynek tárgya a vízdíjak ügye volt. A választmányi ülésen megállapították, hogy 66 háztulajdonosnál a vízára szerinti vízfogyasztás után ez év első negyedében a vízdíj 42.499 lejre tett ki, míg a pauszálás szerint fizetendő összeg, amelyet a vízmű igazgatósága így számlázott annak ellenére, hogy a házakban vízára van, 199.790 lejre rugott. Miután a vízmű igazgatósága visszautasította az egyes háztulajdonosoknak a vízdíj megállapítása ellen beadott felbbezését, a Háztulajdonosok Szövetsége elhatározta, hogy a közérdekű ügy megtárgyalására és a vízművek eljárásának elleni tiltakozás céljából szeptember 23-ára rendkívüli közgyűlést hív egybe, a melyet délelőtt 10 órakor tartanak meg a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében.

Az újévi istentiszteletek a Ferdinánd-uti zsinagógában lesznek. A Ferdinand király uti zsinagoga átépítési és kibővítési munkálatai annyira előhaladtak, hogy a fűtési istentiszteletek zavartalanul megtarthatók lesznek. Az istentiszteletek rendje: péntek, újév előestéjén d. u. 7 órakor, szombaton első napján a reggeli ima 7, a délelőtti 9, délutáni 4, esti 7 és egy negyed órakor kezdődik. Újév másodnapján vasárnap reggel 7, délelőtt 9 órakor kezdődik az ima. Imaszékek még csütörtök estig bérelhetők. Figyelmeztetünk mindenkit, hogy jegy nélkül senkit be nem bocsájunk a templomba a fűtéseken. Az előjáráság

Szombaton érkezik Romániába Bratianu miniszterelnök

Hétfőn indulnak el a kölcsön megszerzésére a Berlinbe küldött delegáció tagjai

(Bucuresti, szeptember 11. A Mai Világ tud.) Bratianu Vintilla a miniszterelnökségre küldött értesítése szerint szombaton érkezik vissza külföldi utjáról Romániába. A miniszterelnök mihaesti birtokára utazik, honnan hétfőn reggel érkezik Bukarestbe.

Hétfőn délelőtt a miniszterelnök tárgyalásokat fog folytatni a Berlinbe küldendő delegáció tagjaival, Lapedatu Journal, Oromuluval és Eftimiu Antonescuval, akiket instrukciókkal lát el a szerződés német kölcsön ügyében folytatandó tárgyalásokra.

A delegáció hétfőn este utazik Berlinbe.

A delegáció hétfőn este utazik Berlinbe.

Kitüntetett tanító. Kolozsvár közönsége bizonyára nagy örömmel fogadja azt a hírt, hogy Hollitzer Nándort, a kolozsvári róm. kat. elemi fiúiskola közismert tanítóját tanítói működésének negyvenedik évfordulójára alkalmával Majláth püspök igazgatóvá nevezte ki. Ugyanebből az alkalmából a pápai kereszttel való kitüntetés is érte az érdemes tanítót.

A közmunkaügyi minisztérium sürgeti a kolozsvári Inasotthon építését. Dr. Chirilla Joan, a kolozsvári munkaügyi felügyelőség vezetője, aki tagja a Monostori uton felépítendő Inasotthon építbizottságának, ma délelőtt táviratot kapott a munkaügyi minisztériumtól, hogy intézkedjék aziránt, hogy az Inasotthon építkezési vállalkozói rögtön Bukarestbe utazzanak a minisztériumhoz tárgyalásokat folytatni a további építkezés ügyében. Az épület ugyanis már több éve épül, de mai napig sem készülhetett el a pénzühiány miatt. A minisztérium most 5 millió lej utal ki az építkezés sürgős befejezésére.

Tűzharc harminc megszőkötött fegyenc és üldözőik között. Berlinből jelentik: A Lokalanzeiger newyorki jelentés alapján közli, hogy Texas déleleti részén egy fegyházból megszőkötött harminc fegyenc és üldözőik, a fogházörök között hatalmas tűzharc fejlődött ki. Több mint három órán át tartott a tűzharc s ennek során hat fegyenc és négy fegyházőr a harcban elesett. A fegyenceket még nem tudták kézrekeríteni.

Egy életunt parasztagazda felakasztotta magát. Szilágycsehü tudósítómik jelenti: Hadad községben tegnap felakasztotta magát Sauer János hetvenhétéves parasztagazda, mert megunta az életét. Az öregembert családjaja szedte le a mestergerendáról holtan és zsebében egy cédulát találtak, melyben tudtára adja nekik, hogy öngyilkos lesz, mert értelmetlen tovább élni. Sauer Jánosnak nagy földbirtoka van Hadadban és gazdag ember volt.

Kigyuladt egy petroléumvonat

(Bucuresti, szeptember 11. A Mai Világ tud.) A Bukarest melletti Magysala állomáson egy petroléumvonat eddig ismeretlen okból kigyuladt. A késő esti órákban a vonat még mindig lobogó lánggal égett. Az eddigi kárt, legalább 20 millió lejre becsülik.

Kollektív szerződést köt Kolozsvár városa a villanyüzem és a vízmű tisztviselőivel. A kolozsvári villanyüzem és a vízmű tisztviselőivel a város dr. Lucian tanácsos javaslatára tárgyalásokat kezdett egy kollektív szerződés megkötésének ügyében. A tisztviselőkkel ez ügyben Munteanu és Suceava mérnökök tárgyalnak, mint az üzemek vezető igazgatói.

Térdből kitepte a kocsis lábát a száguldó szekér kereke. Megdöbbentő szerencsétlenség történt ma délután a kolozsvári Holdvilág-utcában. A Molnár és Pintér műmalom egyik társzekerét a meredek Holdvilág-uccán elragadta a szekér elé fogott három ló. Szabó István kocsis a megvadult lovakat meg akarta fékezni, hogy elejét vegye egy esetleges szerencsétlenségnek, mit a meredek lejtőn lefelé száguldó szekér okozhatott volna. Miután a szekér bakjáról nem bírta megfékezni az izmos állatokat, a szekérrudon a lovak közzé akart menni, hogy így fékezze meg őket. A gyors iramban száguldó szekér nagyot zökken a göröngyös uton és a kocsis elvesztette az egyensúlyt és a szekér rudjáról a kerekek közzé zuhant. Szabó István oly szerencsétlenül esett a kerekek közzé, hogy az egyik kerék elkapta a lábát és térdéből kitepte. Mátnegy negyven méter távolságon vonszolta a szekér magával kocsisát, aki a hepe-hups uton borzalmas zuzott sebeket szenvedett. Az egyik kanyarodónál a járókelőknek sikerült végre megállítani a megvadult lovakat és a szekér kerekei alól félholtan szedték ki a számos sebből vérző iszonyatos módon összeroncsolt kocsis. Szabó Istvánt dr. Boeru mentőorvos részesítette első segélyben, majd pedig a sebészeti klinikára szállította, ahol azonnal operációt hajtottak végre rajta. Szabó István állapota aggasztó.

Ötven százalékkal növekedett a kolozsvári vízmű vízkitermelése a fensi vízmű kibővítése folytán. A kolozsvári városi üzemek felügyelő bizottsága dr. Lurian Sándor tanácsos elnöklelte alatt tegnap ülést tartott, amelyen a fensi vízüzemeknél történt átalakításokról számolt be a vízmű igazgatósága. Suceava mérnök vízműigazgató bejelentése szerint az átalakítással kapcsolatosan a vízmű ötven százalékkal több vizet tud termelni, mint ezelőtt, amiáltal a kolozsvári vízhiány lényegesen enyhülni fog.

— Öt órát késték a kolozsvári-bukaresti vonatok a felsőtömösi kisiklás miatt. Bukarestből jelentik: A Kolozsvárról induló vonatok ma öt óras késéssel érkeztek Bukarestbe. A késést az okozta, hogy a felsőtömösi állomáson egy vonat kisiklott és a pályát rósen megrongálta.

— Az Orpheusz dal, zene- és műkedvelő egyesület folyó hó 16-án vasárnap, pont félkilenc órai kezdettel a római katolikus gimnáziumban nagyszabású műsoros, vigestélyt rendez, melynek főszereplői: Radics Fenec, Pauer Jolán, Steinfeld Lajos, Jakab Matild és Pápai Sándor bártáncos. — Műsor ára 25 lej. — Az estély rendezését Kováts Zoltán látja el.

NYILTÉR*

A Newyork szálloda ismert ügyében Pop Tudor ur alias Rosetti párbajra hívta Bolintineanu Stelian és Xantopol ügyvéd urakat, mert a per lefolyása alatt úgy kezelték, mint zsarolót.

Stelian Bolintineanu ur segédei rendelkezésére álltak Pop Tudor alias Rosetti ur segédeknek, akik től a következők megállapítását kérték:

1. A felük tisztazza katonai helyzetét.
2. Határozza meg lakhelyét.
3. Rögzítse le, hogy mi címen viseli a Rosetti nevet?
4. Válaszoljon arra, hogy milyen eljárást folytatott le, amikor ismételt esetekben éppen a törvényszék előtt mint zsarolót kezelték.

Pop alias Rosetti segédei visszadták megbízatásukat, mikor megállapították, hogy a jelzett ur semmiféle okmánnyal nem rendelkezik a kért felvilágosítások megadására. Ennek következtében nem találják alkalmasnak fegyveres elégtételadására abban az inzultusban, a mely előfordult.

Kolozsvár, 1928 szept. 9.

S. Bolintineanu.

* E rovatban közlöttekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Draga Masina szerdán
Draga Masina csütörtökön
Draga Masina pénteken
Draga Masina szombaton
Draga Masina vasárnap

A CORSO FILMSZÍNHÁZBAN!!

Mérsékeltlen felemelt helyárakkal. Szabad és kedvezményes jegyek nem érvényesek.

*

A legjobban informált közgazdasági lapok

CONSUM RUMÄNISCHER LLOYD

Vagyont kereshet, ha rendszeresen olvassa.

KÖZGAZDASÁG

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár kolozsvári fiókintézete deviza-autorizációt kapott

(Cluj-Kolozsvár, szept. 11. A *Maí Világ* tud.) Nagyszebeni Általános Takarékpénztár kolozsvári fiókintézete, amely ezelőtt egy hónappal kezdte meg működését, deviza autorizációt kapott.

A szolid és tőkeerős pénzügyintézet, mely Kolozsvárra való bevonulásakor a kereskedők és jóbonítási iparvállalatok olcsó tőkével való ellátását vette programjába, az eltelt egy hónap alatt igen sok kereskedővel létesített már kapcsolatot. Üzletkörtét azonban nem bővíthette ki, kellő intenzitással, mert a

kereskedelmi életben elkretülhetetlenül szükséges devizaengedéllyel nem rendelkezett. Deviza vételeket és eladásokat nem eszközölhetett.

Az intézet igazgatósága ezen hiányt is pótolni igyekezett és illetékes hatóságoknál kérelmet nyújtott be devizaautorizáció elnyeréséért. Az intézet kérésére, mint előrelátható volt, kedvező elintézetést nyert, minek következtében az intézet szeptember 10-én deviza osztályát is megnyitotta.

A Nerva-szanatórium reneszánsza

Mint hogy a Nerva Szanatórium anyagi nehézségeit sikerült eliminálni, a nyugati nivóju intézmény most már hatványozott mértékben áll a nagyközönség rendelkezésére. A Nerva most már fokozottan teljesíti a közszükséget betöltő tevékenységét és ezt annál is inkább teheti, mert gazdasági és kereskedelmi vezetésében teljesen reorganizálva lett. A sanatórium új vezetősége mindent elkövet, hogy az ottlevő és ezután beszállítandó betegek ellátása és kényelme a legkisebb kivételtől ne hagyja maga után. Ezt az új vezetőség a rendelkezésére álló anyagi források révén teljesítheti és hogy ez így van, arra garancia a sanatórium irányítóinak közbecsülésben álló és közismerten anyagilag független új vezetőinek személye.

A sanatórium vezetősége ezután is szívesen veszi a helybeli és vidéki orvosok által beutalt betegeket és azok ellátására és kezelésére az orvosok a legteljesebb ingerenciát gyakorolhatják.

A kezelő orvosok utasításait és kívánságait az intézet orvosi kara mindenben figyelembe veszi és alkalmazkodik azokhoz.

Az intézet a jövőben sebészeti osztályra is berendezkedik és a legkiválóbb szakorvosok fogják az operatív beavatkozásokat eszközölni.

Az intézet jelenlegi felszerelése kisebb műtétek elvégzésére máris megfelelő.

A sanatórium díjait a legminimálisabbra redukálta az új vezetőség, hogy az intézet fokozottabban teljesíthesse misszióját nemcsak a jómódúak, a szegényebb osztály számára is.

Ellátási díjak: I. osztály napi 350 lej, II. osztály 250 lej, és III. osztály 150 lej. Ezek a rendkívül mérsékelt árak és főképp a III. osztály

felállítására mindenképp számára hozzáférhetővé teszi a modernül felszerelt és reneszánszát élő Nerva Szanatóriumot.

A **Creditul Extern Bergmann** szekciója megkezdte működését. A Creditul Extern S. A., mely a Bergmann Elektromos-művek kizárólagos képviselője, a napokban eladási irodát létesített Kolozsváron. A fiók irodát Frankfurter Imre mérnök vezeti s az új céget, „Creditul Extern S. A. Sectia Bergmann Cluj” címen a kolozsvári törvényszékben be is jegyezték. A kolozsvári eladási központ lesz hivatalosan, a Bergmann készítményeket az erdélyi és bánági piacokon bevezetni. A gyár jó hírneve garancia arra, hogy csak elsőrangú, jó minőségű árut hoz forgalomba. Az eladási iroda a str. Memorandului 8. szám alatt nyitott meg.

Teljesen lejegyezték az Erdélyi Szénbánya Rt. kibocsátásra került részvényeit. Az Erdélyi Szénbánya Rt. június 30. közgyűlésén elhatározta alaptőkéjének 30 millió lejre való felemelését. A tőkeemelés új részvények kibocsátásával, hajtotta végre az igazgatóság. A részvényjegyzések határideje aug. 27-én déli 12 órakor járt le. A jegyzések teljes rendben folytak le, ugyanarra, hogy a jegyzési határidő előtt már teljes összegben lejegyezték a rendelkezésre bocsátott részvényeket. Az igazgatóságnak megszabású árambővítő és termelését industrializáló céljainak megvalósítására volt szüksége az alaptőke felemelésére. Jellemző az Erdélyi Szénbánya üzemének kapacitására, hogy az igazgatóság az összes környező falvak villamnyal való ellátására tett ajánlatot és az Egeres állomás mellett felállított és nemrég kibővített villamoscentrálé 150 kilométeres körzetben képes a környező falvak szükséges áramfogyasztását ellátni. Az igazgatóság további árambővítés gondolatával foglalkozik

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. Vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresőkre részére egyszerű hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Olcson eladó nagy telek Szántó-uccába kis családú gazdálkodónak igen alkalmas. Érdeklődni Györgyalvi-ut 23., Lukácsnál.

Pétertől pár lépésnyire gyönyörű szép szoba, fűdőszobával; ugyanott irodának vagy orvosi rendelőnek alkalmas három szoba azonnalra kiadó. Bővebbet Mester-ucca (Strada Bob) 2., a házfelügyelőnél.

Női- és férfi télikabátok! Női- és férfi ruhák! Gumiköpenyek, bőrkabátok, fin ruhák óriás választékban, legjobb és legolcsóbb bevásárlási tere, Park Arház, Malom-ucca 6.

Piacelhelyiség, száraz, padozva és villanyvilágítással, Széchenyi-tér 6. szám alatt kiadó.

Herváth Géza diplomás balletmester, a kolozsvári Román Opera szólistája, elvállal mérsékelt számban, kiképzésre ösztönözendőket a ballet, a rakter és mondain táncokból. Elvállalja azonkívül kisebb csoportok ritmikus tanítását, valamint artisták képzését. Jelentkezések a Román Operában d. e. 10—12-ig.

Lakótársnőt keresek csinosan butorozott szobába, fűdőszoba használattal. Cim a kiadóban.

Román, angol, francia, német, magyar olasz, szláv stb. fordítások. — Levelek, kérvények, periratok, tudományos, műszaki közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel fordító-iroda, Str. Raliu (v. Kötő-ucca) 2. szám. Telefon 831.

Egy házas telek olcson eladó azonnal beköltözhető. Kisfaludi-ucca 8.

Van szerncsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy Mode de Paris divatszalonomat a Strada Vlahuta (volt Bolya-utca) a városi vízművekkel szemben helyeztem át. Vállalok angol és francia női ruhavarrást, ugyisintén női és férfi fehérneműt, kézi és géphímzést, előnyomtatást jutányos áron. Szíves pártfogást kér: Mode de Paris.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Blănăria Centrală

Szörmékben és bundákban verhetetlen árkonkurencia!
Mandelbaum József Cluj, Str. Gh. Barițiu 8. (v. Malom-utca)

VIATA

CLUJ
STR. REG. MARIA
36

Telefon 194

NYOMDAI
MŰINTÉZET

HÖNIG & LEDERER

Elvállal minden könyvnyomdai és könyvkötészeti munkát elsőrangú kivitelben és a legjutányosabb árak mellett.
KÉRJEN MÉG MA AJÁNLATOT!

HIRDESSZEN A MAI VILÁGBAN

Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank
Részvénytársaság

Cluj-Kolozsvár, Főter 29.

Sürgöncim: ESCOMPTE.

Telefon: 16, 11—86, 11—39

Foglalkozik a bankszakma összes ágával

Teljes üzemben az ujonnan kibővített

NERVA

SZANATÓRIUM, CLUJ

Az eddig közbizalomnak örvendő vezető orvosokon kívül sikerült a négyógyászati és belgyógyászati osztály részére neves orvosokat megnyerni. Speciális gyógykurák, hő- és fagyásztókurák, röntgen, psicho és hipnoterapiák, mindenféle gyógyfürdők, dietetikus konyha. **Igazgatóság.** Napi ellátás; I. oszt. 350, II. oszt. 250, III. oszt. 150 lej.

A kuruzslási kiállítás

(Budapest, szept. 11.) Kevés kiállítás gyűjtött egybe olyan érdekes anyagot, mint a babona-kiállítás, amely tegnap nyílt meg, a Népegészségügyi Múzeum épületében. A babona története az emberiség története — körülbelül ezt mutatta a kiállítás, amelyben felvonulnak a legrégebb kuruzslás eszközeiktől kezdve, egészen a modern kuruzslás szereig, mindazok a rekvizitumok, amelyekkel a javasasszonyok világszerte működtek. Mindjárt a bejáratnál egy feketeálarcos ember áll, fején kerek kalap és egy tányér van, a szájában pedig pipa. A mellén cseréptál függ és mindkét kezében füstölt tart. Ez a feketeálarcos lovag nem valami középkori rablóvezért akar bemutatni, hanem egy egészen tisztességes, becsületes középkori embert, aki hadjáratra indul a kolera ellen.

Sok ilyen sötétruhás, feketealapos, viaszfigura jön még a szemünk elé a kiállítás során. Mert még századokkal később is hitték a csodaszereknek a gyógyító erejében és betegségtől való megóvásra is felhasználtak különböző kosztümöket. Állatszörök, cseréptányérok, különböző növények fedik be ezeknek a sötétruhás polgároknak a testét. És amikor ezek a különböző rekvizitumok ott voltak rajtuk, akkor nem féltek a betegségekkel.

A kiállítás keretén belül látható az ősi magyar varázsló, amint az ördögűző dobon működik.

Nagyon érdekesek a különböző furcsa figurák is, amelyeket a betegek főlé tartottak, akik tökéletesen visszanyerték egészségüket. De a legérdekesebb mind között egy félméteres délnyugatafrikai embert ábrázoló fétis, amelyet valódi emberbőrrel vontak be. Nem lehet tudni, hogy élő, vagy holt ember testéről került ez a bőr, az azonban bizonyos, hogy az ottani fel fogás szerint okvetlenül megéri egy ember bőrét az, hogy a beléje bujtatott fétissel megóvják az emberek egészségét.

A primitív orvostudomány eszközei közül sok helyt még ma is használnak a spárgát foghúzáshoz. Régebben úgy dolgoztak a fogorvosok, hogy a delikvenst lefektették a földre, spárgát kötöttek a fogához és a spárga másik végét oda kötötték a nyitva lévő ajtó kilincséhez. Az ajtót bevágták és erre a páciens fájós foga nyomában kihullt. A seb gyógyítása úgy történt, hogy egy eleven macskát bedobtak a forró vízbe és addig főzték, amíg jó puha lett a hús. A levét azután üvegbe töltötték és betették egy drótostót zsebébe. Amikor a drótostót elment a házból, magával vitte a betegséget.

Hiába, mégis csak fejlődött valamit az orvostudomány és nemcsak a seb gyógyítása történik ma már másképp, hanem az egész kezelési mód.

Német és magyar
PERFEKT LEVELEZŐNŐ
(mindkét nyelven)
GYORS- ÉS GÉPIRÓNŐ
azonnali belépésre
állást keres!
Ajánlatokat „Perfekt”
címen a kiadóba kér.

Október 14-én tartják meg a Magyar Párt székelvényudvarhelyi nagygyűlését

Holnap állapítja meg a párt közgazdasági szakosztálya a nagygyűlésen letárgyalandó újszabályzatot

(Cluj-Kolozsvár, szept. 11.) Az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa kedden délelőtt tanácskozási ülést tartott a párt központi irodájában. A tanácskozáson, melyen gróf Bethlen György elnök, Inczédy-Jocksmann Ödön ügyvezető alelnök, dr. Várady Aurél, Gyárfás Elemér, dr. Balogh Artur, dr. Paál Árpád, dr. Gabányi Imre és dr. Ferenczy Géza elnöki tanácsstagok vettek részt. A lefolytatott tanácskozásról a következő hivatalos kommunikét adták ki:

Az Orsz. Magyar Párt elnöki tanácsa f. hó 11-én délelőtt 10 órakor ülést tartott, amelyen kiváltképpen az október havában tartandó nagygyűlés idejének és tárgysorozatának megállapításával foglalkozott. A nagygyűlés napjait október hó 14. napját tűzte ki, mint már tudva van Székelyudvarhelyre.

A nagygyűlést megelőző napon parallel fogják gyűléseiket megtartani a közgazdasági és közművelődési szakosztályok.

A nagygyűlés tárgysorozatán szerepleni fognak az intézőbizottság jelentése a párt működéséről, a szervezeti szabályzat és indítványok.

Az elnöki tanács ülése több folyó ügy letárgyalása után a késő délutáni órákban ért véget.

Holnap a párt közgazdasági szakosztálya dr. György Elemér elnöklete alatt ülést tart, amelyen a nagygyűlésen letárgyalandó kérdések programját fogják megállapítani. A közgazdasági szakosztály üléseiről ugyancsak kommunikét fog kiadni az Országos Magyar Párt.

Bérmozgalmak Kolozsváron

Sztrájk előtt állnak a borbélyok

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 11. A Mai Világ tud.) Két héttel ezelőtt a borbély- és fodrászüzemek munkásai és munkásnői egy kollektív szerződés-tervezetet adták át a főnökök testületének, melyben kérték a munkaidő rendezését. Ugyanis a borbély iparban még mindig tíz órás munkaidő van, sőt szombati napokon tízenkét óra. Továbbá mérsékelt fizetésemelést, valamint a tanonctartás szabályozását kérték. A főnökök a tárgyalások elől elzárkóztak és kijelentették, hogy nem hajlandók kollektív szerződést kötni. A borbélymunkások ezért termelő szövetkezet alakításával foglalkoznak, mely üzemet fele áráért fogja felvenni a versenyt a munkáltatók üzemeivel.

Konfliktus van a „Melissa” csokoládé és cukorkagyárnál is, ahol a közvetlen tárgyalások megszakadtak. Ebben a szakmában ennél a gyárnál vannak a legkisebb munkabérek, de ennek dacára az igazgatóság — azt lehet mondani — minden munkabéremelés elől elzárkózott.

Ugy a borbélymunkások, valamint a Melissa gyári konfliktus rövidesen a munkaügyi inspektorátus elé kerül, s ha a tárgyalások ott sem vezetnek eredményre, úgy mindkét üzemet, illet-

ve szakma munkásainak munkabeszüntetése várható.

Nagy nyugtalanság van a Renner-cipőgyár munkásai között is, ahol már május óta csak félnapokat dolgozik a munkásság. Ujabban megint leépítésket eszközölt az igazgatóság, melynek következménye a munka fokozatos leépítése lesz az előjelekből ítélve. A fennálló kollektív szerződés dacára itt is konfliktusra van kilátás a munkásság és az igazgatóság között.

A gyufagyári konfliktus, mely 37 munkás elbocsájtása miatt tört ki, a kolozsvári munkaügyi felügyelőség elé került, amely szombatra hívta össze a gyár igazgatóságának és a munkásoknak képviselőit, hogy lefolytassa a békéltető tárgyalást.

Madgearu megint dátumszerűen jósolja a kormány bukását

(Bucuresti, szeptember 11. A Mai Világ tud.) Madgearu Virgil, a nemzeti parasztpárt főtitkára ma fogadta a Lupta munkalársait, kinek megint nyilatkozott a kormány közeli bukásáról.

A nemzeti parasztpárt főtitkára szerint a liberális kormány október 15-ig feltétlenül megbukik.

Megnyílt

ujonnan átalakítva

Diamanstein Lázár női és férfi konfekció üzlete!

Elegáns
női köpönyegek, kész és rendelés után
félfiruhák kaphatók.

Nagy választék női szőrmebundákban

Valódi női szőrmebunda	7500 Lei
Elegáns női köpöny, szőrmével	2500 Lei
Divatos trenchcot	1750 Lei
Finom plüssköpöny, szőrmével	4000 Lei
Leányka köpöny	1350 Lei

SPORTVILÁG

Kitűnően sikerült a Haggibbor kétnapos ping-pong versenye

(Cluj-Kolozsvár, szept. 11. A Mai Világ tud.) A Haggibbor ping-pong versenyének jellemzői: nagy mezőnyök, szép mérkőzések és pompás rendezés, tehát siker. A versenyen a nagyváradi Törekvés és Makkabi játékosok is indultak és ezzel az országos jellegűvé vált. A verseny hősei Mauthner Ödön (Haggibbor), aki a senior egyest nyerte és a senior páros győztesei Steiner-Vogel (Törekvés) voltak. A csapatversenyben mindhárom csapat holtversenyben végzett, míg a pontverseny győztese 14 ponttal a Haggibbor lett. 2. Törekvés 11 ponttal. 3. KAC 5 ponttal.

Szeptember 14-én kezdődik a Marosvásárhelyi Sport Egylet tenniszversenye

Az MSE szokásos évi tenniszversenye nagyszabásúnak ígérkezik. A versenyen Erdély legjobb tenniszesei fognak találkozni, a kolozsvári klubok is teljes gárdával indulnak és így a háromnapos verseny sikere már eleve biztosítva van.

Vasárnap lesz a magyar-olasz atlétikai viadal

(Budapest, szept. 11. A Mai Világ tud.) Az olasz-magyar atlétikai mérkőzésre ma állították össze a magyar válogatott atlétákat. A válogatás eredménye a következő: 100 m. síkfutás: Raggambí, Gerő. 400 m. síkfutás: Barsi, Gerő II. — 800 m. síkfutás: Szabó Belloni. — 1500 m. síkfutás: Marton, Gyulai. 5000 m. síkfutás: Szerb, Belloni. — Magasugrás: Késmárki, Orbán. — Távolugrás: Fankas Máttyás, Püspöky. — Diszkoszvetés: Egry, Marvany. — Gerelyvetés: Szepes, P. Szabó. — A staféta tagjai a következők: Gerő, Raggambí, Szalai, Barsi. A csapat kapitánya Szepes Béla. Az olasz atléták Budapestre érkezését nagy érdeklődés előzi meg. A MAC a vendégeket ünnepélyes fogadtatásban részesíti. A vasárnap megtartandó küzdelemre meghívást kapott a kormányzó és az összes miniszterek is.

Magyar futballbojkott Jugoszlávia ellen

(Budapest, szept. 11.) A profeszszionista futballszövetség tanácsa mai ülésén kimondotta a bojkottot a jugoszláv csapatok ellen. A határozat értelmében magyar profeszszionista csapatok nem mérkőzhetnek sem külföldön, sem Magyarországon területén jugoszláv játékosokból összeállított csapattal.

Testnevelési főiskolát létesítenek Magyarországon. Budapestről jelentik: Ma Klebelsberg Kunó közoktatásügyi miniszter elnöklete alatt nagyszabású sportbanketet tartottak, melynek célja az olimpiász tapasztalatai alapján megreformálni a testnevelést. Az akción a miniszter megígérte a testnevelési főiskolai ügyek mielőbbi rendezését, a szakoktatók kiegészítését és a játszótérek, valamint a tornatermek szaporítását.

Hirdessen
a Mai Világ-ban

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hiszi ha mondom, hogy rövidesen elkészül a kisebbségi törvénytervezet és a kormánnyal a legnagyobb békeségben fogunk élni.

— Tudom. Ellenzéki vélemények szerint ez „örökös békét” jelent.

— Miért ilyen pesszimista Pancser ur, mikor a kormánnyal való békeség megférése van szó? Hiszen szenzáció volt a kormány által hangoztatott kisebbségi törvénytervezet.

— Egyszer egy artistától megkérdezte valaki:

„Mi az a szenzáció állatszeliiditő ur, amit hirdet?”

„Van egy nagyszerű szdmunk: az oroszlan és a bárányi barátsága. Egy ketreccben laknak.”

„És jól megy a dolog? — kérdezte a kíváncsi. — Még sohasem történt baj?”

„Sohse, — hangzott az őszinte válasz, — minden nap másik bárányt veszünk.”

— A hasonlat szép Pancser ur, de honnan vesz a kormány minden napra másik bárányt?

— Vagyunk elegenden kisebbségek.

— Pancser ur olvasta, hogy az adóbehajtást megszigorítják?

— Istennek hála, jövőben kisebb lesz az adó...

— Megbolondult?

— Nem, de a kíméletlen behajtások miatt még az idén tönkremegyünk és jövőre már nem lehet adót kivetni.

— Mi a véleménye arról, hogy már Kolozsváron is fekete-szeszt gyártanak?

— Nem is esoda a mai gyászos viszonyok mellett.

— Még sokáig ennél maradunk.

— Mondja Pancser ur, van az adózatlan szesznel is feketébb?

— Hogyne, a Gladys-cipőkrém, amely még fényesebb, mint amilyen fényes üzlet a fekete-szesz gyártása.

Fővárosi kiállítás utcai és sport öltönyök, felöltők már 4000 lejtől

E. Sylvester Ferenc

uriszabóságban készítenek Cluj, Memorijilor 4 sz.

Zenelskolai beiratások

után rendelje meg kottáit a

Hegecius

kottásboltból,
Oradea-Nagyvárad.

Három Balán sir magába...

Látogatás a burokra került haramia testvércinél, akik derék, dolgos munkásai a borgoprundi papirgyárnak

A Balán fiúk közül kettő megveti a gyilkost, de cáfolják, hogy az édesanyjukat ő ölte volna meg

(Borgoprund, szept. 11. A Mai Világ tudósítójától). Ballán ma kétségkívül az érdeklődés központjában áll. Mindenki kíváncsi a vérengző haramia viselt dolgaire, gazságaire, szerelmeire, gyermekkorára és élete minden mozzanataira. Mi sem természetesebb hát, minthogy a legnagyobb örömmel fogadtam Besztercén a borgói papirgyár igazgatójának meghívását, hogy elvezet Balán szülőföldjére és testvéreire.

Mert Ballán erdélyi ember, ellentétben a bucaresti Dimineaita értésülésével, fennit születet a borgói havasokban és nem Bulgáriában.

Gyönyörű szép uton kanyarog autóink Borgoprund felé. Határozottan izgat a dolog. Alig várom, hogy szemtől-szemben állhassak a Ballán fivéreikkel. Szinte látom, mint ahogy a költő mondta gyermekkoromban annyiszor mekönynyezett versében: Három árva sir magában. Három árva, három Ballán.

Rövidesen meggyőződöm róla, hogy a hasonlat, amit fantáziám felvetett, nem épen találó. A három Ballán közül csak kettő sir, csak kettő szegyenkezik, csak kettő fordul el intózással elvetemült testvérétől. A harmadik a Petre, az direkt büszke az atyafiságra. A két idősebb kategórikusan kijelentik, hogy nem tehetnek a rokonságról, gyűlölik, utálják és irtóznak tőle és soha többet nem akarnak tudni róla, pusztuljon el,

ahogy meg is érdemli. Nem is nagyon akarnak beszélni elvetemült testvérükről és láthatólag gyöttröm őket kérdéseimmel és csak nehezen adnak felvilágosítást Ballán múltjáról. Megtudom tőlük, hogy „tekerő” volt egész életében. Semmi munkára nem lehetett rábírní, verekedett és korcsmázott és hallani sem akart rendes életéről. Tudták, hogy rossz vége lesz. Egyet azonban meg kell cáfoljanak. Az édesanyjuk természetes hallással halt meg, nem ölte meg, ahogy a lapok azt megírták. Nem menteni akarják ezzel az ördöggel cimboráló testvérüket, de ez az igazság. Nagyon el vannak keseredve a gazember testvér miatt és szégyellik, hogy így volt, de mit tehetnek.

Bezzeg a harmadik az más. Az már az első pillanatban büszkén kiáltja felénk, hogy igen biz ám, az ő testvére az a hírneves hétérszágban ismert „hős”. Komolyan mondom felcsillan a szeme, amikor elkérkedik „előkelő” rokonságával. Szinte megdühödöm rá, de aztán fiatalosságának csak megbocsájtom oktalanságát és améllkül, hogy lehordánám, otthagynom, mielőtt elárulná nekem, hogy bátyja hőskölteményét szívesen elszavalná ő is...

Kezet nem fogtam vele, gyanús a jövője, csak a két idősebb Ballán érdemes a kézzszorításra, mert csak a két idősebb Ballán sir magába, ... a harmadik dísekszik... (L)

Megnyílt a „Record“-sörcsarnok

Clujon, Strada Iuliu Maniu
(volt Szentegyház-utca)

3. sz. a.

A „Record“-sörcsarnokban kizárólag

a Temesvári Sörfőzde

Record-Special

és

English Porter

sőrei kerülnek csapolásra!

Esténként
Puskás Béla zenekara
hangversenyez.

Elsőrendű konyha!
Urádalmi borok!
Szolid kiszolgálás!

SZINHÁZ

SZINHÁZI IRODA HIREI

HETI MŰSOR

Szerda: Aranyhattyu. (Operette új-donság. Rátkay Mártonnak, a budapesti Király Színház művészenek vendégjátékával. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Kun Magda, Tompa Béla, Ihász Aladár föllépésével. C bérlet.)

Csütörtök: Hivatalnok urak. Rátkay Márton vendégjátékával. Premiér bérlet.

Péntek: Árvácska. (Rátkay Márton vendégjátékával. A bérlet.)

Szombat: A házibarát. (Ujdonság, előszór. Poór Lili föllépésével.) Premiér bérlet.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Cirkuszhercegnő. (Mozi helyárrakkal 50, 40, 30, 20 és 10 lej.) Karacsonyi Ily, Solyom Győző föllépésével.

Ma este: Rátkay Márton első föllépése. Budapest legnépszerűbb, legimnelpeltebb színésze a budapesti Király Színház híres művésze, Rátkay Márton ma este kezdi meg vendégjátékát, a Magyar Színház-ban. Ma este az Aranyhattyu című operette ujdonságban fogja játszani legparádésabb szerepét. — Holnap, csütörtökön este Földes Imre híres darabja, a Hivatalnok urak kerül színre Róth bácsi szerepében Rátkayval. Pénteken a Zerkovitz Béla Árvácskáját adják Rátkay Márton föllépésével. A színház a Rátkay estekre árusítja már a jegyeket.

A Rátkay esték és a bérlet. Noha a Rátkay Márton föllépései igen nagy áldozatokkal járnak, az igazgatóság mind a három vendégjátékot bérlet-folyamban tartja meg, hogy tanujelét adja a bérlet közönség iránti figyelmének. Ma, szerdán este az Aranyhattyu C) bérletben, holnap, csütörtökön a Hivatalnok urak premiér-bérletben, pénteken az Árvácska A) bérletben kerül színre.

Házibarát. Az utolsó főpróbák folynak már a színpadon a Házibarát-ból, Szenes Béla és Nóti Károly híres, új darabjából, a budapesti Vígyszínház ragyogó ujdonságából. Bizonyos, hogy a Házibarát lesz az idei évad egyik nagy sláger-ujdonsága, amely sok estén fogja zúfolásig megtölteni a színház tágas nézőterét. A Házibarát évek óta a legmulatságosabb ujdonság. A Házibarát-nál nagyobb sikere hosszú idők óta nem volt a magyar színpadoknak. A Házibarát előadási jogát a budapesti siker után Európa és Amerika nagy színházai szerezték meg. A Házibarát igazi parádés szereposztásban kerül színre Kolozsvárott. A Házibarát premiérje szombaton este, második előadása vasárnap 6 órakor, harmadik előadása hétfőn, negyedik előadása kedden lesz. A Házibarát jegyeiről tanácsos előre gondoskodni.

Felelős szerkesztő:

SERESS JOZSEF

A

BUDAPESTI

TOLNAI VILÁGEAPJA

minden számához egy keménykötésű

teljes regény ingyen!

Ara 40 lej